25-мĕш çул тухать. Хакĕ 15 пус.

1942
МАЙ
31
ВЫРСАРНИКУН
125(6060) №

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕТĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ

Чăваш Коммуни

МАШИННО-ТРАКТОРНĂЙ СТАНЦИСЕН ПĔТĔМ СОЮЗРИ ĂМĂРТĂВĔ

Паян эпир Куйбышев облаçĕнчи Большераковски МТС работникĕсен коллективĕ чĕнсе каланине пичетлесе кăларатпăр. Вĕсем МТС-сенчи, МТМ-сенчи тата моторсем юсакан заводсенчи рабочисемпе служащисен Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăвне организацилеме чĕнеççĕ, çапла майпа çĕршывпа фронт валли ялхуçалăх продукчĕсем ытлашшипех туса парассишĕн пыракан питех те паха движение пуçарса яраççĕ.

Çак пуçару кăçалхи вăйлă тырпулшăн кĕрешес ĕçре калама çук пысăк вырăн йышăнса тăрать. Паллă ĕнтĕ, вăрçă обстановки пирĕн ялхуçалăх умне пысăк задачăсем кăларса тăратрĕ. Çав задачăсене пурнăçа кĕртес ĕçре машинно-тракторнăй станцисем пысăк вырăн йышăнса тăма тивĕçлĕ, мĕншĕн тесен тракторсемпе тумалли ĕçсен хисепĕ кăçал чылай пысăк. Машинно-тракторнăй станцисем хăйсен планне ирттерсе тултарса пыни, вĕсем колхозсемпе тачă çыхăнса ĕçлесе, тракторсен пĕтĕм паркĕпе тата колхозри туртăм вăйĕпе туллин усă курни халĕ ялхуçалăхĕнчи пĕтĕм ĕçсен ăнăçлăхне татса парать.

Пирĕн çулпуç Сталин юлташ майăн 1-мĕшĕнче панă приказа пурнăçа кĕртес тесе, халĕ пирĕн çĕршыв хăйĕн пĕтĕм вăйĕсемпе ресурсĕсене мобилизацилет. Промышленноçăн тĕп отраслĕсем пурте тенĕ пекех Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăва хутшăнса татăклă обязательствăсем илчĕç. Халĕ çав обязательствăсене пурнăçа кĕртессишĕн, Оборонăн Государственный Комитечĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне илессишĕн кĕрешӳ вăйланнăçемĕн вăйланса пырать.

Нимĕн иккĕленмелли те çук, Большераковски МТС коллективĕн пуçарăвне пирĕн республикăри МТС-семпе МТМ-сем те пысăк çĕкленӳпе кĕтсе илсе йышăнĕç, Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăва активлăн хутшăнĕç.

Республикăри МТС-сенче хĕрӳллĕ ĕç пырать. Кашни кун, кашни сехет халĕ тырпул тухăçлăхне татса парать. Çураки вăхăтĕнче пирĕн чылай МТС-сем начар мар ĕçлерĕç. Хĕрлĕ Чутай, Йĕпреç, Çĕмĕрле, Елчĕк машинно-тракторнăй станцийĕсем уйрăмах лайăх тĕслĕхсем кăтартса пычĕç, вĕсем çуракинче тракторсемпе тумалли ĕçсен планне ăнăçлăн тултарса, хăйсен тракторĕсене çĕртме сухи тăвас ĕçе куçарчĕç. Хĕрлĕ Чутай МТС-ĕпе Йĕпреç МТС-не ялхуçалăхĕнче малта пыракансен республикăри Хисеп хăми çине кĕртнĕ.

Пĕтĕм Союзри ăмăртăва хутшăнса малалла тухма пирĕн МТС-сен пурин те условисем çителĕклĕ. Çакна Хĕрлĕ Чутай тата Йĕпреç МТС-сен опычĕ кăтартса парать. Сăмахран, Хĕрлĕ Чутай МТС-не илер. Вăл çураки вăхăтĕнче тракторпа ĕçлемелли плана 108,3 процент тултарнă. МТС майăн 28-мĕш тĕлне кашни тракторпа вăтамран илсен 155 гектар сухаланă. Ку МТС-ри трактористка А. Александрова юлташ кашни кун 3,9 гектар сухалас вырăнне 6,2 гектар таран сухаласа пырать, тракторист К. Самыкин 7,2 гектар сухалас вырăнне 12 гектар таран сухалать. Йĕпреç МТС-ĕ те çураки ĕçĕсен планне 100,5 процент тултарчĕ. Кашни тракторпа, вăтамран илсен, МТС майăн 25-мĕш тĕлне 118 гектар ĕçленĕ. Воробьев юлташăн бригади плана 140 процент, Кондаков юлташăн бригади 138 процент тултарнă.

Çамрăк кадрсене пулăшса пыни, ĕçе организацилесе ертсе пыма пĕлни, хатĕрленӳ ĕçĕсене тĕплĕн туса пыни, трактористсем хушшинче социализмлă ăмăртăва анлăн сарса яни çак МТС-сен ĕçĕнчи ăнăçлăха татса панă.

Анчах чылай МТС-сен руководителĕсем ĕçе çакăн пек йĕркелесе яма пултараймарĕç-ха. Первомайски МТС-ĕ кăçал питех те начар ĕçлет. Кунта çамрăк трактористсене пулăшса пыма пĕлмесçĕ. Çавăнпа та ку МТС-ра халиччен те 7 гектар çеç сухаланă трактористсем те тĕл пулаççĕ.

Машинно-тракторнăй станцисен Пĕтĕм Союзри ăмăртăвне хутшăнса, кашни трактор хăйĕн планне тултарса тата ирттерсе тултарса пымалла тăвас пулать. Ĕçри кашни пĕчĕк кăлтăка хăвăрт, сиенĕнчех пĕтерсе пырас пулать: МТС тракторĕсен кашни бригади, кашни МТС плана ытлашшипех тултарса пытăр. Пирĕн республика МТС-сен Пĕтĕм Союзри ăмăртăвĕнче мала тухма пултартăр. Çакăншăн кĕрешмелле халĕ МТС работникĕсемпе политотделсен.

Большераковски МТС работникĕсем хăйсем çине конкретнăй обязательствăсем илнĕ. Вĕсем плана 15 процент чухлĕ ирттерсе тултарма, тракторсене кăтартуллă тытса усрама, МТС хуçалăхĕнче кăтартуллă йĕркелĕх туса хума, горючисене 15 процентран кая мар перекетлеме, трактор ĕçĕсен хăйне ларакан хакне 10 процентран кая мар йӳнетме сăмах панă. Çак обязательствăсене пурнăçа кĕртес тесе, вĕсем пĕтĕм вăя хурса, пĕтĕм майсемпе усă курса ĕçлеме пулаççĕ. Çак паха пуçарăва йышăнса илсе, МТС-сем хушшинчи социализмлă ăмăртăва анлăн сарса ярар! 1942 çулта вăрçă вăхăчĕ ытти пек пысăк тухăçлă тырпул туса илессишĕн кĕрешер!

МТС-сенчи, МТМ-сенчи тата моторсем юсакан заводсенчи мĕнпур работниксен Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăвне организацилер!

Куйбышев облаçĕнчи Большераковски МТС коллективĕ Совет Союзĕнчи машинно-тракторнăй станцисенчи, машинно-тракторнăй мастерскойсенчи тата ремонт тăвакан заводсенчи мĕнпур рабочисемпе работницăсене, специалистсемпе служащисене чĕнсе калани

Хаклă юлташсем!

Сталин юлташ майăн пĕрремĕшĕнче кăларнă приказăн сăмахĕсем кашни совет çыннин чĕрине кĕрсе вырнаçрĕç. Халĕ хулара та, ялта та пирĕнтен кашнинех лайăхрах ĕçлес тесе, гитлерла захватчиксене хăвăртрах пĕтерсе тăкма пирĕн Хĕрлĕ Çара вăйлăнрах пулăшас тесе шутлать.

Фронтпа тăван çĕршыва тырпул, ашкакай, пахча-çимĕç тата ялхуçалăхĕн ытти продукчĕсене парса тăрасси пирĕнтен, машинно-тракторнăй станцисенчи рабочисенчен, специалистсенчен тата служащисенчен нумай килнине эпир пĕлетпĕр. Çак продуктсене туса илесси самолетсем, танксем, минометсем, боеприпассем туса кăларасси пекех кирлĕ ĕç пулса тăрать.

Ку вăл çапла пулсан, эпир колхозсене тухăçлă тырпул туса илме пулăшас тесе пĕтĕм вăя хурăпăр, пур резервсемпе те усă курăпăр. Кăна тума мĕн кирлĕ? Чи малтанах, машинăсен техникипе лайăх усă курса, çуракине хăвăрт тата пысăк пахалăхпа вĕçлемелле, уборкăна лайăх хатĕрленсе кăтартуллă ирттермелле, çĕртме сухине вăхăтра туса хăвармалла, кĕртыррисене вăхăтра акса хăвармалла.

Кăçалхи çуракине пирĕн МТС вăрçă вăхăтĕнчи пек, организованно кĕтсе илчĕ. Работниксем икĕ виçĕ çыншăн, вăхăта пăхса тăмасăр ĕçлерĕç. Эпир Василий Лимоков, Иван Шанькин, Семен Пуянзин пек юлташсен ячĕсемпе мухтанатпăр. Двухсотник Василий Лимоков «СТЗ» тракторпа сменăра норма тăрăх 4,1 гектар сухалас вырăнне вăтамран 8,5 гектар сухалама пултарчĕ тата çунтармалли япаласене 180 килограмм перекетлесе хăварчĕ. Хĕрача-трактористкăсем те, Терекпа Ставропольри çамрăк патриоткăсен чĕнĕвĕ хыççăн пуçланнă социализмлă ăмăртăвăн ялавне çӳле çĕклесе, калама çук аван ĕçлерĕç.

Тĕштырă культурисене 7695 гектар çине эпир 7 кун хушшинче акса хăвартăмăр. Çуркунне вăраха юлса килнĕ пирки уйхир ĕçĕсем кăçал пĕлтĕрхинчен каярах пуçланчĕç пулин те, эпир лайăх ĕçлерĕмĕр: 15 лаша вăйлĕ кашни тракторпа (çемçе çĕре сухалани çине куçарса) вăтамран 125 гектар сухаларăмăр, çураки вăхăтĕнче пирĕн мĕнпурĕ 119 гектар сухаламалла пулнă.

Пур ĕçсене те агротехника тĕлĕшĕнчен лайăх туни уйрăмăнах пысăк вырăн йышăнса тăрать. Кашни гектара юратса, хуçалла, тĕплĕн сухаласа çӳренĕ. Партипе правительство тырпул тухăçне ӳстернĕшĕн трактористсене, колхозник-прицепщиксене тата заправщиксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен йышăннă постановлени пире кашниннех уйхирсене тăрăшса тата лайăх сухаласа çӳресе хăварма çĕклерĕ.

Эпир лайăх тырпулшăн çеç мар, колхозсенчи йышланса пыракан выльăх-чĕрлĕх валли апат-çимĕç хатĕрлессишĕн те тăрăшатпăр. Нумай çул тата пĕр çул ӳсекен курăксене, силос хывмалли культурăсене эпир 868 гектар çинче вăхăтра акса хăвартăмăр. Утăсене пуçтарса кĕртме хастарлăн хатĕрленетĕмĕр. Çуркунне пуçлансанах эпир тырпулсене пуçтарса кĕртме хатĕрленме тытăнтăмăр: пирĕн пур комбайнсене те юсаса пĕтернĕ ĕнтĕ.

Анчах эпир тунисем пире лăплантарма пултараймаççĕ.

Пытармалли çук — нумай МТС-сенче тракторсем нумай ахаль лараççĕ. Ĕçри хаклă вăхăтăн кашни сехетне, кашни минутине перекетлеме пурте мар вĕренсе çитнĕ-ха. Тракторсем талăкра 20 сехетрен кая мар сухара пулмалла — çакă вăл кашнишĕнех ыттăн правило пулса тăрать.

Кашни трактор бригадинчех çирĕп йĕрке тусан, ĕçе тĕрĕс организацилесен, дисциплинăна çирĕплетсен, уйра тракторсене техника енчен тĕрĕс пăхса тăрсан тата машинăсене кăнтăрла çеç мар, çĕрле те отлично ĕçлеттерсен çеç эпир çавна тума пултаратпăр.

Машинăсем туллин, пĕр аварипе простойсăр ĕçлетчĕр тесен, чи малтанах кашни трактористăн, трактористкăн, комбайнерăн, комбайнеркăн техникăна тĕплĕн вĕренсе алла илмелле, хăйĕн ĕçĕн мастерĕ пулса тăмалла. Сталин юлташ Хĕрлĕ Çар боецĕсене панă приказ пĕтĕмпех пире те, ĕç фронтĕнчи боецсене те тивет.

Кам машинăсене илсе çӳрес ĕçе тĕплĕн вĕренсе алла илнĕ, хăйĕн ĕçĕн мастерĕ пулса тăнă — çавă çеç тракторсемпе комбайнсен вăйĕпе пĕтĕмпех усă курма, ĕç тухăçлăхне ӳстерме пултарать.

Машинăсене сыхласа усрасси çине эпир уйрăмах хыттăн çавăрăнса пăхма тивĕçлĕ. Вĕсене лайăх пăхас пулать, вĕсем уйхир ĕçĕсем пĕтнĕ хыççăн пысăк юсавсем тума, государство средствисене нумай тăкаклама ан ыйтчăр. Çакна тăвас тесен, кашни МТС-ра, кашни трактор бригадинче техникăлла тĕрĕслӳ графикне вăрçăри приказа пурнăçланă пек пурнăçлани кирлĕ. Техникăна юсама кирлĕ çĕнĕ чăссене тăвас ĕçе, кивĕ запаслă чăссене юсассине эпир хамăр патрах организацилеме тивĕçлĕ тата çавна тума эпир пултаратпăр та.

Халĕ, вăрçă кунĕсенче, çунтармалли япаласен кашни килограмне, кашни тумламне нихçанхинчен ытла перекетлес пулать. Çунтармалли япаласене перекетлес тесен, эпир нефть хуçалăхĕнче йĕрке тума, топливо юхакан пур пăтăк-çурăксене те питĕрме, ăна салатса пĕтерес йăлана тĕп тума тивĕçлĕ.

Пирĕн МТС-ра хăйĕнче йĕрке тăвас тата производство культурине ӳстерес тĕлĕшпе те питĕ нумай ĕçлес пулать. Ăна килкартинче, мастерскойсенче тата конторăра йĕркелĕхпе тасалăх тунинчен пуçлас пулать.

Эпир трактористсемпе трактористкăсене, комбайнерсемпе комбайнеркăсене, агрономсене, механиксене, политотдел работникĕсене тата МТС-сенчи мĕнпур работниксене машинно-тракторнăй станцисен Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăвне пуçарса яма, колхозсене тухăçлă тырпул туса илес ĕçре пулăшма чĕнетпĕр.

Эпир, Большераковски машинно-тракторнăй станци работникĕсем, çакăн пек обязательствăсем илетпĕр:

1. Тракторпа тумалли ĕçсен планне 15 процент чухлĕ ирттерсе тултармалла; колхозсене тухăçлă тырпул туса илме пулăшас тесе, государствăна тырпул памалли тата МТС ĕçĕшĕн натурăпа тӳлемелли обязательствăсене вăхăтра пурнăçлама май тăвас тесе, пĕтĕм уйхир ĕçĕсене агротехникăлла кĕске срокра ирттермелле.

Хамăрăн плана эпир пĕтĕмĕшпе çеç мар, тракторпа тумалли уйрăм ĕçсем тăрăх та ирттерсе тултаратпăр. Сезонра тумалли плана «СТЗ» тракторпа 20 процент, «СТЗ-НАТИ» тракторпа — 15 процент, «ЧТЗ-30» тракторпа — 25 процент, «ЧТЗ-С-65» тракторпа — 15 процент, «Универсал» тракторпа 20 процент ирттерсе тултаратпăр. «Сталинец» комбайнпа сезонра тумалли ĕçе 15 процент, «Коммунарпа» 20 процент ирттерсе тултарма пулатпăр.

2. Техникăна пăхса тăрас ĕçе кăтартуллă организацилемелле. Хамăра мĕн чухлĕ кирлĕ, çавăн чухлĕ çĕнĕ запаслă чăссем туса, кивĕ чăссене юсаса хатĕрлетпĕр. Пур машинăсене те юсавлă тытатпăр.

3. МТС-ăн килкартинче тата нефть хуçалăхĕнче кăтартуллă йĕрке тытса тăмалла. Çунтармаллипе сĕрмелли япаласене 15 процентран кая мар тата юсав ĕçĕнче средствăсене 20 процентран кая мар перекетлетпĕр.

4. Трактор ĕçĕсен хăйне ларакан хакне 10 процентран кая мар чакармалла.

Çакăн пек пирĕн татăклă обязательствăсем. Вĕсемшĕн эпир фронтри шикçĕр танкистсем, летчиксем, мĕнпур боецсем мĕнле кĕрешеççĕ, çавăн пекех пĕтĕм вăя хурса, пĕтĕм средствăсемпе усă курса кĕрешетпĕр.

Тракторсен, комбайнсен тата ытти машинăсен ĕç тухăçлăхне вăйлăн ӳстерес ĕçре пире моторсем юсакан заводсемпе машинно-тракторнăй мастерскойсем пулăшма тивĕçлĕ. Моторсем тăвакан заводсемпе машинно-тракторнăй мастерскойсенчи мĕнпур рабочисене, инженерсене, техниксене тата служащисене эпир çапла чĕнсе калатпăр: запаслă чăссене ытларах туса кăларăр, детальсене кăтартса панă срокçенче, йӳнĕ хакпа тата лайăх туса хатĕрлĕр. Комбайнсемпе автомобильсен моторĕсене юсас ĕçре пĕр чăрмав та ан пултăр!

Эпир Оборонăн Государственный Комитетĕнчен трактор ĕçĕсен планне ирттерсе тултарнă, МТС-семпе юсав предприятисене лайăх ĕçлеттернĕ область, край, республика валли Оборонăн Государственный Комитечĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне тума ыйтатпăр.

Эпир ВЦСПС Президиумĕпе СССР Наркомземĕнчен чи лайăх МТС, МТМ тата моторсем юсакан завод валли ВЦСПС Президиумĕпе СССР Наркомземĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне тума ыйтатпăр.

Тăван çĕршыв умĕнчи, фронт умĕнчи хамăрăн тивĕçлĕхе, юлташсем, пĕтĕмпех пурнăçлар. Колхозсене вăрçă вăхăтĕнчи пек вăйлă тырпул туса илме пулăшар! Государствăна тырпул мĕн таран кирлĕ, çавăн чухлĕ парар тата ăна пĕр пĕрчĕ юлмиччен пуçтарса кĕртер.

Машинно-тракторнăй станцисенчи рабочисем, специалистсем тата служащисем, колхоз уйхирĕсенчи социализмлă ăмăртăва анлăн сарса ярар!

Ленинăн никам çĕнтерейми ялавĕпе, Сталин юлташ ертсе пынипе — малалла, çĕнтерӳ патне, нимĕç оккупанчĕсене 1942 çулта пĕтĕмпех аркатса тăкма!

Большераковски МТС коллективĕн пĕрлешӳллĕ пухăвĕнче пурте пĕр кăмăллă пулса йышăннă. Пуху хушнипе çаксем алă пуснă:

П. Шербинин — МТС директорĕ, **М. Полешкин** — политотдел начальникĕ, **Г. Бандурин** — МТС старши механикĕ, **Спрукт**—МТС старши агрономĕ, **И. Половинкин**—**МТС** слесарĕ, **Ф. Коханов** — МТС слесарĕ, **М. Багаткина** — «Хĕрлĕ ялав» колхоз председателĕ, **В. Хохлова** — «Посочье» колхоз председателĕ; трактористсем: **З. Кирьянова, К. Кирьянова, А. Гавордовская, А. Казакова, Н. Валюгина, А. Самонин**; трактор бригадисен бригадирĕсем: **А. Учителев, И. Шанькин, А. Казаков; М. Радаев** — комбайнер, **В. Киреев**— МТС парторганизацин секретарĕ.

Государствăна 1942 çулшăн тырă парса татар!

ТЫРПУЛĂН МАЛТАНХИ УШКĂННЕ ХАТĔРЛЕВ ПУНКТНЕ ЛЕÇРĔÇ

СОВЕТСКОЕ, майăн 30-мĕш. (**Телефонпа**). Районра малта пыракан колхозсем, çуракинчи ĕçсене ăнăçлăн вĕçленĕ хыççăн, государствăна 1942 çулта памалли обязательство шучĕпе 1941 çулта туса илнĕ тырра пама тытăнчĕç.

«Сеятель», «За коммунизм» колхозсем паян тырпулăн пĕрремĕш ушкăнне Заготзерно пунктне леçсе пачĕç. Ку колхозсем государствăна 1941 çулта илнĕ тырра парса, 1942 çулта памалли обязательствăна июнь уйăхĕн малтанхи кунĕсенчех пурнăçлама пулаççĕ. Темей ялсоветĕнчи «Сеятель» колхоз 1942 çулти обязательство шучĕпе государствăна кантăрвăрри тата кантăр сӳсĕ те пама шутлать. «Спутник колхозника», «Майăн 1-мĕш», «Хĕрлĕ партизан», «Новый быт» тата ытти чылай колхозсем государствăна пама тырăсене типĕтме, тасатма хĕрӳллĕн тытăннă.

Çураки ĕçĕнчен пушаннă колхозниксене тата туртăм вăйне халĕ çак ĕçе мобилизацилекен колхоз руководителĕсем тĕрĕс ĕç тăваççĕ. Государствăна тĕштырă тăратас ĕçе халь туни ку ĕçе тырпулсене пухнă хĕрӳ вăхăтра тăвассинчен колхозсене хăтарать. Халĕ çак ĕçе ăнăçлăн тума çулсем те лайăх, çанталăк та уяр тăрать. Государство умĕнчи кăçалхи обязательствăна срокчен татни çĕршер колхозниксене, колхозницăсене хĕрӳллĕ ĕç вăхăтĕнче тырпулсене пухса кĕрес ĕçрен уйăрăлмасăр ĕçлеме май парать. Кунсăр пуçне, государствăна тĕштырă тăратас обязательствăна срокчен парса татса, пирĕн колхозсем нимĕç захватчикĕсене тĕпĕ-йĕрĕпех аркатса тăкас ĕçре Хĕрлĕ Çара пысăк пулăшу параççĕ.

Районри колхозсем 1941 çулта пуян тырпул туса илчĕç. Тырпула хамăрăн государствăна срокчен парас ĕçе хутшăнма районра кашни колхозах пултарать. Тырăсене типĕтме, тасатма, Заготзерно пунктне леçме колхозсен халех тытăнмалла.

Партипе совет районри организацийĕсем, колхозсен тата ялсовет исполкомĕсен председателĕсем умĕнче колхозниксемпе колхозницăсене çак ĕçе ăнăçлăн туса ирттерме мобилизацилес задача тăрать. Государствăна 1942 çулшăн тырă срокчен парса, нимĕçсен фашистла войскисене пĕтерсе тăкма çĕршывпа Хĕрлĕ Çара пулăшар, совет çĕрне фашистла ирсĕртен тасатар!

П. НИКИТИН.
ВКП(б) Советски райкомĕн секретарĕ.

Çуракинче пысăк ĕç тухăçлăхĕпе тата лайăх пахалăхпа ĕçленĕшĕн, ВКП(б) райкомĕсемпе ĕççынни депутачĕсен районсенчи Совечĕсен исполкомĕсем тăратнă тăрăх, ялхуçалăхĕнче малта пыракансен республикăри Хисеп хăми çине кĕртнĕ:

52. Сĕнтĕрвăрри районĕнчи **«Хĕрлĕ Çар» колхоз** (колхоз председателĕ **Анкудинов** юлташ). Колхоз тĕштырă тата пăрçа-ясмăк культурисене 5 ĕç кунĕнче акса пĕтернĕ. Оборона фондне хывма тата фашистла захватчиксенчен инкек курнă колхозниксене пулăшма колхоз планран ирттерсе 2 гектар акса хăварнă. Акара уйрăмах **Данилова** юлташăн бригади палăрнă. Вăл 4,5 ĕç кунĕнче акса пĕтернĕ. Акара сухаçă **А. Ф. Федорова** юлташ вăрçăри пек ĕçленĕ. Вăл нормăра кăтартнă 1,1 гектар вырăнне кулленех 1,3 гектар акса пынă, тырă акакан **Н. И. Нефедов** юлташ кулленхи нормăна 4 гектар вырăнне 7 гектара çити тултарса пынă, сӳрелекенсем — **А. В. Данилова, В. Осипов** юлташсем кулленхи нормăна 1,5 гектар вырăнне 3 гектара çити тултарса пынă.

53. Сĕнтĕрвăрри районĕнчи **«Осоавиахим» колхоз** (колхоз председателĕ **Ериков** юлташ). Колхоз тĕштырă тата пăрçа-ясмăк культурисене 5 ĕç кунĕнче акса пĕтернĕ. Çуртри культурисене акмаллли çĕр лаптăкне пĕтĕмĕшпех машинăпа ĕретĕн-ĕретĕн акнă. Оборона фондне хывма тата фашистла захватчиксенчен инкек курнă колхозниксене пулăшма колхоз 1 гектар пăрçа планран ирттерсе акса хăварнă. **Акара хăйне** пуринчен ытла **Ф. Базаров** юлташăн бригади палăртнă. **Колхозниксем— И. Федотов, Е. Железнова, А. Михайлова** юлташсем вăрçăри пек ĕçленĕ, вĕсем хăйсен нормине 130 процента çити тултарса пынă.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Майăн 29-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерӳ

Майăн 29-мĕшĕнче **Изюм—Барвенково** енче пирĕн войскăсем оборонăллă çапăçусем туса пырса, противникăн танкĕсемпе пехотин атакисене сиресире янă.

Фронтăн ытти участокĕсенче паллă ĕçсемех пулман.

Тĕплĕнрех палăртнă даннăйсем тăрăх, майăн 27-мĕшĕнче нимĕçсенне малтан пĕлтернĕ пек 28 самолет мар, 60 самолет пĕтерсе тăкнă.

Майăн 28-мĕшĕнче нимĕçсен 53 самолетне пĕтерсе тăкнă. Пирĕн 21 самолет пĕтнĕ.

Баренц тинĕсĕнче нимĕçсен 800 тонна водоизмещениллĕ тральщикне тата противникăн 12.000 тонна водоизмещениллĕ транспортне путарнă.

* * *

Майăн 28-мĕшĕнче пирĕн авиацин чăçĕсем фронтăн тĕрлĕ участокĕсенче нимĕçсен 15 танкне, войскăсемпе груз-сем турттарса пыракан 100 автомашинине, боеприпассем тиенĕ 35 лавне, 7 полевой тата зенитнăй орудине, зенитнăй пулеметсен 10 точкине пĕтерсе тăкнă е сиенленĕ, чугунçул çинчи 2 эшелона çĕмĕрсе тăкнă, боеприпассен складне сирпĕнтерсе янă, противникăн пехотине 3 ротăна çити сапаласа янă, вĕсенчен пĕр пайне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Нимĕçсен авиацийĕ майăн 28-мĕшĕнче Мурманск хули çине вĕçсе пырса тапăнма икĕ хутчен хăтланса пăхнă. Хула патне противникăн уйрăм самолечĕсем кăна çитнĕ. Вĕсем пăрахнă бомбăсем залива ӳкнĕ. Вилнисемпе аманнисем тата ишĕлӳсем çук. Пирĕн зенитнăй артиллерипе истребительсем нимĕçсен 6 самолетне персе ӳкернĕ.

* * *

Изюм—Барвенково енче кĕрешекен пирĕн танковăй часть, оборонăллă çапăçусем туса, нимĕçсен 12 танкне, 10 орудине, 28 пулеметне тата 4 миномет-не пĕтерсе тăкнă. Противникăн 300 салтакĕпе офицерне вĕлернĕ.

* * *

Калинин фрончĕн участокĕсенчен пĕринче пирĕн чăçсем халăх пурăнакан темиçе пункта йышăнса илнĕ. Çапăçу хирĕнче нимĕç салтакĕсемпе офицерĕсен 700 вилли выртса юлнă. Нимĕçсенне 2 танк, 6 самолет, 3 оруди, артиллерин 2 батарейине тата минометсен 2 батарейине пĕтерсе тăкнă, боеприпассен 2 складне тата горючин пĕр складне сирпĕнтерсе янă. Тепĕр участокра ӳсĕр гитлеровецсем пирĕн позицисене атакăлама тытăннă. Старши сержант Батенков ертсе пыракан подразделени тăшман çине пăшалсемпе пулеметсенчен пеме пуçланă. Нимĕçсем пĕр йĕркесĕр каялла чакнă, çапăçу хирĕнче вĕсен 70 вилли выртса юлнă.

* * *

Пирĕн автоматчиксен ушкăнĕ, политрук заместителĕ Найда ертсе пынипе, нимĕçсем йышăннă С. ялне пырса тапăннă. Автоматчиксем çав ялта гитлеровецсене 50 çынна çити пĕтерсе тăкнă.

* * *

Куделя юлташ ертсе пыракан снайперсен отделенийĕ икĕ кун хушшинче 17 гитлеровеца пĕтерсе тăкнă. Вĕсенчен саккăрăшне Куделя юлташ хăй вĕлернĕ. Вăл ĕнтĕ пĕтĕмпе 60 нимĕçе вĕлернĕ.

* * *

Орел облаçĕнче кĕрешекен партизансен отрячĕсем 10 кун хушши нимĕçсен фашистла чăçĕсене хирĕç хаяррăн çапăçнă. Çапăçусенче оккупантсем хăйсен салтакĕсемпе офицерĕсене 2.000 çынна ытла çухатнă. Партизансем нимĕçсен 3 самолетне персе ӳкернĕ, 2 бронемашинине пĕтерсе тăкнă, трофейăсем тытса илнĕ тата тыткăна илнисем пур.

* * *

Нимĕçсен 61-мĕш пехотнăй дивизийĕнчен пирĕн çарсем енне хăй ирĕкĕпе куçнă ефрейтор Роберт К. çапла каласа панă: «Мана çара 1942 çулти январьте мобилизацилерĕç. Унччен эпĕ Тильзит хулинче пурăннă. Хуларан 8 километрта тыткăна лекнĕ вырăссем валли тунă лагерь пур. Тыткăнри çынсем нумайĕшĕ çав лагерьте хĕлле усă вырăнтах е вут хутса ăшăтма юраман сарайсенчех çывăрса пурăннă. Унта кунсеренех шăнса пăсăлса тата выçăпа 30—40-шер çын вилетчĕ. Тыткăнри çынсене йывăр ĕçсем ĕçлеттереççĕ, вĕсем çине пăхма та хăрушă. Начарланса çитнĕ, пачах та халран ӳкнĕскерсем, вĕсем ура çинче те аранаран тăраççĕ. Тыткăнра тăракансене пĕр-пĕр пĕчĕк айăпа кĕнĕшĕнех е ĕçлеме килĕшмесенех персе пăрахаççĕ».

* * *

Тыткăна лекнĕ летчик-радист оберефрейтор Герман Кайзер çапла каласа панă: «Хĕвелтухăç фронтне эпĕ апрелĕн 14-мĕшĕнче çитрĕм. Çапăçăва кĕме 3 хутчен вĕçсе тухнă. Тăваттăмĕшĕ юлашки пулчĕ: эпĕ вĕçекен самолета вырăссен зенитнăй артиллерийĕ персе ӳкерчĕ. Экипажран эпĕ кăна чĕррĕн юлтăм, ыттисем пурте пĕтрĕç. Мана хресченсем тытса чарчĕç те штаба илсе килсе пачĕç. Юлашки вăхăтра пирĕн отряд, вăтамăн илсен, кашни эрнерех 3-шер самолет çухатса пычĕ. Совет летчикĕсем пирĕн аэродром çине темиçе хутчен те бомбăсем пăрахрĕç. Юлашки хут тапăннă чухне аэродромра 5 самолет çунса кайрĕ. Нимĕçсен авиацийĕнче опытлă летчиксем çитменни питех те сисĕнет. Кивĕ летчиксем сахалланнăçемĕн сахалланса юлаççĕ, çĕннисен вара пĕлĕвĕсем те çук, боевой опыт та çук».

Майăн 30-мĕшĕнчи ирхи пĕлтерӳ

Майăн 30-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле **Изюм—Барвенково** енче пирĕн войскăсем противникăн танкĕсемпе пехотине хирĕç оборонăллă çапăçусем туса пынă.

Фронтăн ытти участокĕсенче паллă улшăнусемех пулман.

* * *

Кăнтăр-Хĕвеланăç фрончĕн участокĕсенчен пĕринче пирĕн часть çапăçура нимĕçсен 27 танкне тата противникăн пехотине 3 ротăна çити пĕтерсе тăкнă.

* * *

Ленинград фрончĕн участокĕсенчен пĕринче кĕрешекен пирĕн чăçсем тăшманăн 400 салтакĕпе офицерне, темиçе орудийĕпе станковăй пулеметне, темиçе дзочĕпе землянкине унта ларнă гитлеровецсемпе пĕрлех пĕтерсе тăкнă.

* * *

Н-ски батальонăн танкисчĕсем (Çурçĕр-Хĕвеланăç фрончĕ) май уйăхĕнче нимĕçсен 16 орудине, 17 минометне, 32 пулеметне, 10 автомашинине, штабăн автобусне пĕтерсе тăкнă, 67 дзотне çĕмĕрнĕ. Танкистсем çапăçусенче противникăн 300 салтакĕпе офицерне ытла вĕлернĕ.

* * *

Хлебников юлташ командир пулса ертсе пыракан разведчиксем тăшманăн тылĕнче засада тунă. Пирĕн боецсем нимĕçсен 2 мотоциклистне асăрханă та вĕсене пĕтерсе тăкнă. Часах çул çинче нимĕçсен 40 салтакĕ курăнса кайнă. Гитлеровецсем вилнĕ салтаксем патне

Вĕçĕ 2-мĕш страницăра

Совет Информаци Бюровĕнчен

Майăн 30-мĕшĕнчи ирхи пĕлтерĕвĕн вĕçĕ

пырса тăрсан, разведчиксем вĕсем çине автоматсенчен пеме тытăннă. Темиçе оккупантăн çеç тарса хăтăлма май килнĕ, ыттисене пурне те вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

В. тата С. юлташсен партизанла отрячĕн, Смоленск облаçĕн районĕсенчен пĕринче нимĕçсен тылĕнче кĕрешекенсенрĕн, разведки шоссе тăрăх нимĕçсен 8 танкĕ тата пехота ларнă темиçе автомашина пыни çинчен пĕлтернĕ. Партизансем çул патĕнчи йывăçсем çинче маскировка туса пытанса ларнă та нимĕçсем пырасса кĕтме тытăннă. Тăшманăн колонни засада патне çывхарсан, партизансем ун çине гранатăсем ывăтнă. 7 танка, 1 автомашинăна тата тягача çунтарса янă, пĕтерсе тăкнă. Нимĕçсен темиçе вуншар салтакĕпе офицерĕ вилсе выртса юлнă. Çав кунхех партизансем пĕр çул çинче засада тунă. Кĕске тытăçура вĕсем 80 гитлеровеца пĕтерсе тăкнă тата 3 миномет, 8 пулемет, нумай винтовка, патронсем тата ытти çар пурлăхĕсем тытса илнĕ.

* * *

Тыткăна лекнĕ обер-ефрейтор Рудольф Розенбек çапла каласа панă: «Пирĕн дивизи пысăк çухатусем тӳсрĕ. Чи лайăх салтаксем пурте вилнĕ е аманса чăлаха тухнă. Вĕсем вырăнне опытсăр, вĕренмен резервистсене янă. Çав резервистсем фронтра икĕ уйăх пурăнчĕç те киле каясшăн çуна пуçларĕç. Иккĕмĕш эскадронри унтер-офицер Кастнер, ефрейтор Бартлинг тата Мих салтак хăйсен аллине хăйсем персе суранлатнă, çапла майпа вĕсем фронтран çăлăнса тухасшăн пулнă. Пĕрремĕш эскадронăн нумаях пулмасть икĕ салтак тарнă. Салтаксем нумайĕшĕ нимĕçсем çĕнтерессине ĕненмеççĕ ĕнтĕ. Вĕсем çапла калаççĕ: час-и, час мар-и,—Германия пур-пĕрех аяла пулать, теççĕ».

* * *

Аяларахра нимĕç унтер-офицерĕн Фидлерăн Фриц Круглер патне çырнă çырăвĕнчен хăшпĕр вырăнсене илсе пичетлетпĕр: «...Вунтăватă кун ĕнтĕ эпĕ Хĕвелтухăçĕнчи фронтра, малти позицисенче, тамăкра. Эпир питĕ пысăк çухатусем тӳсетпĕр... Манран, çара ирĕклĕн кайнăскертен, кунта пурте мăшкăлласа кулаççĕ, мана ухмах карьерист тесе шутлаççĕ. Эпĕ çара ирĕклĕн кайнăшăн халь ӳкĕнетĕп ĕнтĕ, кунтан тарса каясшăн. Мана тăван çĕршыва каялла яма ыйтăр. Эпĕ мĕн пурăнса ирттернине каласа пама та хĕн. Хам çăмăлттай пулнăшăн халĕ ĕнтĕ хаклă тӳлеме тивет. Эпĕ нумай хĕнхур куртăм ĕнтĕ, салтаксем мăшкăлласа кулнине урăх чăтса тăраймастăп. Эпĕ штурмовой отрядран тухса кайма шут тытрăм, анчах эсĕ ун çинчен никама та пĕр сăмах та ан кала...»

* * *

Гитлеровецсем Смоленск облаçĕнчи Щеткино ялĕнче калама çук усал преступленисем тунă. Совет войскисем пыра-пыра çывхнипе каялла чакнă чухне нимĕçсем мирлĕ çынсем пурăнакан çуртсем ăшне гранатăсем ывăта-ывăта пынă. Ф. Котович гражданинăн пӳртĕнче кăна 29 хĕрарăмпа ачана вĕлернĕ. Нимĕç ирсĕрĕсем çав Щеткино ялĕнче 100 çынна ытла асаплантарса е персе вĕлернĕ.

* * *

Нимĕçсен влаçĕсем вăрçăран чăлах пулса таврăннă салтаксем валли хăйне уйрăм лагерьсем тунă. Çав чăлахсене тулашри çут тĕнчепе çыхăну тытма памаççĕ. Вĕсене хăйсен тăванĕсемпе курăнса калаçма тата çыру çӳретме чарнă. Çав лагерьсене эссесовецсен отрячĕсем хуралласа тăраççĕ. Вăл лагерьсенчи çынсем калама çук йышлăн вилеççĕ. Данциг çывăхĕнчи лагерьте юлашки икĕ уйăх хушшинче 1000 çын ытла вилнĕ. Дивоннăри (Франция) лагерьте куллен темиçе вуншар çынна пытараççĕ. Çапла пĕлтереççĕ: вăрçăран чăлах пулса таврăннă салтаксем валли гитлеровецсем вĕсенчен хăтăлас тесе çавăн пек чăтма çук йывăр условисем туса хунă, теççĕ.

„Хĕрлĕ Çăлтăр“ орденĕ илнĕ З. Габитов

Вăл çамрăклах тăлăха тăрса юлнă. 1930 çулта вăл колхоза кĕнĕ. Колхозра З. Габитов часах ялхуçалăх машинисене юсакан механик пулса ĕçлеме тытăннă. 1937 çулта ăна Хĕрлĕ Çар ретне илнĕ. Çар ретĕнчен 1940 çулхи декабрьте тăван яле — Чăваш республикинчи Чкаловски районне таврăннă.

Отечественнăй вăрçă пуçлансан Габитов юлташ каллех тăван çĕршыва сыхлакан совет воинĕсен ретне тăнă. Малтан вăл вăрçă ĕçне вĕреннĕ, ăна сержант званине панă. Унтан вара вăл фронта çитнĕ.

Çапăçусенче Габитов çирĕп, хăюллă, хастарлă пулни, вăл вăрçă ĕçне лайăх пĕлни часах палăрнă. Пĕррехинче командовани Габитов юлташа хăйĕн взвочĕпе С., П., Г. тата Ш. ялĕсем енне разведкăна кайма задани панă. Çав ялсене уйăх малтарах фашистла тискер кайăксем тытса илнĕ пулнă. Командованин Габитова нимĕçсен вăйне, огневой точкисене, çынсен хисепне тата ыт. те пĕлме хушнă.

Çуркуннехи тĕттĕм çĕр. Кусран тĕмсесем тытса илнĕ пулнă. Командовани Габитов взвочĕ пытанса пырса С. ялĕ патне çитнĕ. Ял хĕррийчи пӳртсене йышăнса илнĕ. Унтан вара, пур енчен те яла хупăрласа илсе, автоматсенчен тĕл персе тата гранатăсене тĕл ывăтса, çав ялти нимĕçсене пурне те пĕтерсе тăкнă. Нимĕçсен вилĕсем купипех выртса юлнă. Взвод кунпах чарăнса тăман. Вăл унтан 4 çухрăмра ларакан П. ялĕ çинелле кайнă. Тарма тытăннă нимĕçсене хыçран хăваласа пынă. П. ялĕ çывăхĕнче вăйлăн пеме тытăннă. Нимĕçсен вăрă-хурахĕсене çав ялтан хăваласа кăларнă. Каллех нимĕçсен салтакĕсен вилĕсем нумай выртса юлнă. Габитов взвочĕ тул çутăличчен нимĕçсене тата тепĕр икĕ ялтан хăваласа янă, юлашкинчен Ш. ятлă яла йышăнса илнĕ.

Çак çапăçусенче Габитов взвочĕ нимĕçсене нумай пĕтерсе тăкнă. Г. ялĕ патĕнче кăна нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсен çĕрне вилли выртса юлнă.

Тепĕр кунне пичетленсе тухнă фронтовой хаçатра пĕтĕмпех Габитов взвочĕн паттăр çапăçăвĕ çинчен çырнă. Габитов юлташа унăн ятне çырнă сехет парнеленĕ. Командовани Габитов юлташа младший лейтенант званине панă. Нимĕçсен фашистла захватчикĕсене хирĕç çапăçнă çĕрте хастарлăхпа паттăрлăх кăтартнăшăн Габитов юлташа тата унăн взводĕнчи виçĕ боеца «Хĕрлĕ Çăлтăр» орденĕсемпе наградăланă.

Пирĕн земляк Габитов гадсене фрицсене хирĕç çапăçнă çĕрте нимрен хăрамасăр, пурнăçа шеллемесĕр кĕрешнĕ. Вăл хăйĕн взводĕнчи боецсене те тăшмана хирĕç паттăррăн кĕрешме вĕрентнĕ.

Ив. СТОЛЯРОВ.
Иккĕмĕш рангри военврач.

Шупашкар хула Совечĕн XV-мĕш Сессийĕ

Майăн 28-мĕшĕнче Ĕççыннисен депутачĕсен Шупашкар хула Совечĕн XV-мĕш Сессийĕ пулса иртрĕ.

«Хулан 1942 çулти бюджечĕ ĕçе кĕни тата 1942 çулхи бюджета çирĕплетесси çинчен» Хула Совет исполкомĕн финанс отдел заведующийĕ Иванов юлташ доклад туса пачĕ. Ку ыйту тăрăх Сессире хула Совечĕн бюджет комиссийĕнчен Л. А. Мышкина юлташ содоклад туса пачĕ.

Пренисенче Арзамасова (7-мĕш суйлав округĕн депутачĕ), Моргунов (26-мĕш суйлав округĕн депутачĕ), Кириллова (сутĕç отделĕн заведующийĕ), Калиновская (36-мĕш суйлав округĕн депутачĕ) тата хула Совет исполкомĕн председателĕ И. И. Золотников юлташсем тухса каларĕç.

Докладчик тата прения тухса калакансем хула ĕççыннисем фронтпа [illegible] ытларах та ытларах [illegible] туса калараç тата апат-çимĕç [illegible] çине тăрса туса пынине палăртрĕç. Хуларн ĕççыннисем çĕршыв оборонин фондне 2.087 пин тенкĕ укçа хывнă, 1.180 пин тенкĕлĕх заем облигацийĕсем панă.

Анчах çитменлĕхсĕр ĕçлекен предприятисем те хулара пур-ха. «Кожутряжь», «Утильсырье», «Красный мебельщик», «Металлист» артельсенче тата «Леспромартельре» производство планĕсене пурнăçа кĕртес ĕç япăх тăрать. Вырăнти промышленность предприятийĕсем те начар ĕçлеççĕ. Коммунальнăй хуçалăх предприятийĕсенче йĕркесĕрлĕхсем нумай. Тухса калакансем çав предприятисемпе артельсен руководителĕсене критикăларĕç.

Хулан 1941 çулти бюджечĕ çапла вĕçленнĕ: доходсем — 7.112,2 пин тенкĕ, расходсем — 6.946,1 пин тенкĕ пулнă.

Сесси 1942 çулти бюджета çирĕплетрĕ. Ку бюджет тăрăх доходсем 8.532,2 пин тенкĕ пулмалла. Мĕн пур расходсенчен сывлăха сыхлав ĕçне 4.212 пин тенкĕ, сутĕçне — 2.482,4 пин тенкĕ, коммунальнăй хуçалăха 675 пин тенкĕ каймалла.

«Пушара хирĕç кĕрешес тĕлĕшпе хулара тумалли ĕçсем çинчен» хулари пожарнăй охранăн начальникĕ Корпунов юлташ доклад туса пачĕ. Столярова (27-мĕш суйлав округĕ), Степнов (5-мĕш суйлав округĕ), Никифоров депутатсем тата хула прокурорĕ Леонтьев юлташ тухса каларĕç.

Сессире тухса калакансем пушара хирĕç кĕрешес ĕçе пур предприятисенче те йĕркелесе çитерме кирлĕ çинчен, насоссене, огнетушительсене юсавлă тытса усрасси, шыв усрама Шупашкар çырминне темиçе тĕлтен пĕвелеме, халăх хушшинче пушара хирĕç кĕрешес тĕлĕшпе ăнлантарулла ĕçе анлăн туса пыма кирлĕ çинчен чарăнса тăчĕç. Ку ыйтупа та Сесси тивĕçлĕ решени йышăнчĕ.

Сесси ĕççынни депутачĕсен Шупашкар хула Совет исполкомĕн секретарĕ пулма Л. М. Мышкина депутата, Горплан председателĕ пулма Л. А. Самохвалова юлташа çирĕплетрĕ. Бюджет комиссин председателĕ пулма Д. В. Зимин депутата çирĕплетрĕ.

Хуллен, васкамасăр...

Хĕрӳ хĕвел тăпрари нӳрлĕхе хăвăрт типĕтет. Çуракине вăраха янин кашни сехечĕ тырпул тухăçлăхне чакарать. Çак чăнлăха Именкассинчи «Красное Именево» колхоз руководителĕсем те аван ăнланаççĕ. Анчах çуракки хăвăртлăхĕсене ӳстерес тĕлĕшпе çителĕксĕр кĕрешеççĕ.

Колхоз акана массăллăн тухнăранпа иртнĕ 19 талăк иртрĕ. Çак вăхăтра çанталăк калама çук аван тăнă. Тракторсемпе тата колхозри туртăм вăйĕпе туллин усă курса ĕçленĕ пулсан, колхоз ака ĕçĕсене ăнăçлăн вĕçлеме пултарнă. Анчах уйхирте сухаламасăр тата акăнмасăр выртакан гектарсем кунта ĕç начар урăхла тăни çинчен калаççĕ. Колхозăн 350 гектар акмалла пулнă, майăн 29-мĕшĕ тĕлне пурĕ те 205 гектар çеç акнă.

Шутласа пăхнă тăрăх, колхозра лашасен вăйĕпе кашни кун 12 гектар, тракторсемпе 20 гектар сухалама май пулнă. Çапла майпа колхоз ака ĕçĕсене 12—13 ĕç кунĕнче пĕтерме пултарнă. Анчах çуракки 19 кун хушшинче те вĕçленмерĕ. Мĕншĕн?

Чи малтанах, колхоз лашисемпе тата тракторсемпе туллин усă курманнине палăртмалла. Ку колхоза çуракин малтанхи кунĕсенчех МТС-ăн пĕрремĕш бригади икĕ тракторпа пырса çитнĕ. Çак тракторсем акана тухнăранпа пĕри те ярă-кунĕпех ĕçлесе кăтартайман-ха, вĕсен час-часах техникăллă çитменлĕхсем пулнă. У-2 трактор икĕ эрне хушшинче пурĕ те 7 гектар çеç сухаланă. Вăл тракторпа кăçал вĕренсе тухнă Копеев тата Ларева трактористсем ĕçленĕ. Çамрăк трактористсене пулăшса пыман. Çавна пула вĕсем хăйсен ĕçне тивĕçлипе йĕркелесе яраймаан.

Газогенераторлă тракторсемпе те çамрăк трактористкăсем ĕçлеççĕ. Вĕсене те начар пулăшса пыраççĕ. Вĕсен ĕçне тĕрĕслемеççĕ. Газогенераторлă тракторпа ĕçлекен Алексеев çĕрле сука тунă. Çак вăхăтра унăн плугĕн икĕ тимĕрри хăпăнса кайнă. Çакна вăл сисмен. Тимĕри хăпăннă плугпах тăватă хут саврăннă. Икĕ тимĕри ĕçленĕ, икĕ тимĕри ĕçлемен пирки унăн ĕçĕнче брак пулнă, çавăнпа тепĕр хут сухалама лекнĕ. Çавăн пек çитменлĕхсем кунта час-часах пулкалаççĕ.

МТС руководителĕсем çуракине начар ертсе пынине кăтартса хăвармалла. Газогенераторлă тракторсем валли чуркăсене вăхăтра хатĕрлесе пуман пирки халĕ колхоз виçĕ лашапа чуркă турттарса тăрать. Çав виçĕ лашана суха ĕçне кӳлнĕ пулсан, колхозри çуракки пысăк пулăшу илмĕ пулĕччĕ. Ку çеç мар-ха. Трактор плугне трактористсем тракторпа хăпарса килме тăрăшман. Çавăнпа колхозăн ăна илме икĕ лашана ямалла пулнă. Анчах çав плута колхоз илсе килсе парсан, ăна урăх колхоза ăсатнă. Çакăн пек тĕслĕхсем пĕрре çеç мар пулнă. Колхоз икĕ сеялке красса илсе килсе панă, ăна та МТС çийĕнчех урăх колхоза янă. Çаксем пурте колхоз ĕçĕнче пысăк чăрмавсем кӳреççĕ.

Партипе правительство сухалас тата ӳрелес ĕçсене пĕр вăхăтра туса пыма хушаççĕ. Анчах кунта ун пек туман. Тракторсем сухаланă çĕр хытса ларнă пирки халĕ колхозра вăл çĕре пилĕкшер хут ӳрелеççĕ. Çакăн пек тухăçсăр, усăсăр ĕçсенче лашасем нумай вăхăт ирттереççĕ. Çаксем вара колхозри çуракки ĕçĕсене вăраха ярса пыраççĕ.

МТС руководителĕсем тата парти райкомĕпе райсовет исполкомĕ çуракки ĕçне конкретно ертсе пынă пулсан, çак çитменлĕхсене тахçанах пĕтерме май пулнă. Анчах çавăн пек конкретно ертсе пыни кунта çукрах-ха.

П. НИКОЛАЕВ.

ПЕРВОМАЙСКОЕ. (Майăн 29-мĕш, телефонпа).

Комбайнсене юсас ĕç ăнăçлăн пырать

ШАХАСАН, майăн 30-мĕш. (**Хамăр корр., телефонпа**). Машинно-тракторнăй станцин график тăрăх июнĕн 1-мĕш тĕлне 1 комбайн капитальнăй ремонтран, 4 комбайн текущи ремонтран кăлармалла пулнă. Паянхи куна çак плана тултарнă. Кунсăр пуçне 11 комбайн моторĕ юсанă. Комбайнсене бригадăсем сумне çирĕплетнĕ.

Комбайнпа тырпул пухса кĕртес ĕçĕн мастерĕ Михаил Тимофеев, комбайнерка В. Васильева хăйсен машинисене майăн 28-мĕш тĕлне пĕтĕмпех юсаса лартнă. Вĕсем хăйсен ĕçне «отлично» паллăхпа тунă. Халĕ вĕсем иккĕшĕ те ытти бригадăсене ремонт тума пулăшаççĕ.

МТС-ра машини кунах ялхуçалăх машинисене юсас тĕлĕшпе 13 комбайнер ĕçлеççĕ. МТС комбайнсене июлĕн 1-мĕш тĕлне юсаса çитерме палăртнă. Комбайнерсем тырпулсене уйхиртен пухса кĕртессипе социализмлă ăмăртăва тухнă. М. Тимофеев нормăпа кăтартнă 225 гектар çинчи тырпула пухса кĕртес вырăнне 300 гектар çинчи тырпула пухса кĕртме обязательство илсе, В. Антонова комбайнеркăна ăмăртăва чĕннĕ. Антонова юлташ унăн чĕнĕвне йышăннă. Çавăн пекех А. Шуршкин Никифоровăна чĕннĕ. Вĕсем 250-шер гектар çинчи тырпула пухса кĕртме обязательствăсем илнĕ.

С. ШАДИН.

ÇĔРШЫВĂН ХИРĔСЕМ ТĂРĂХ

Узбекистанра урпа вырма тытăнчĕç. Çĕнĕ тыррăн малтанхи центнерĕсене колхозниксем государствăна параççĕ.

Çĕрмамăк станцийĕсен сăнавлă участокĕсенче пĕрре акса темиçе çул хушши çитĕнекен тулă лайăх ӳсет, ăна Цицин академик кăтартнă майпа пăхса ӳстернĕ. Кăçал çĕнĕ йышши тулла кашни участокран икĕ хут вырса илеççĕ.

* * *

Мускав облаçĕнче кăçал пуçласа сахăр кăшманĕ нумай акса хăварчĕç. Кăçалхи çуркунне çуракишĕн питĕ те аван пулчĕ. Тулă, сĕлĕ, урпа, кишĕр, ир çитĕнекен çĕрулми питĕ лайăх шăтса тухрĕç.

* * *

Сахалинра кăçал çуркунне вăраха тăсăлчĕ. Кировск районĕнче нумаях пулмасть юр нумай çуса тултарчĕ. Халь çĕр типсе пырать. Хирти ĕçсене тепĕр хут тытăнчĕç. Кăçал Сахалинра пуçласа табак, хуратул, йĕтĕн тата кантăр акаççĕ. (ТАСС).

Пулă ĕрчетеççĕ

ИШЛЕИ. Ишекри Сталин ячĕпе тăракан колхоз хăйĕн пулă пĕвине тасатрĕ. Пулă пĕвинчен колхоз çулсерен пысăк тупăш илсе тăрать. Кăçал пĕвере карп ятлă пулла ĕрчетеççĕ.

З. МИТРОФАНОВА.

Предприятисемпе артельсенчи социализмлă ăмăрту

Планран ирттерсе 20 пин метр пир-авăр

Çак кунсенче Шупашкарти пир-авăр фабрикинчи рабочисемпе работницăсем, инженерсемпе техниксем тата служащисем Ивановăри меланжевăй, Ореховăри хлопчатобумажнăй комбинатсенче ĕçлекенсен чĕнĕвне сӳтсе-яврĕç. Чĕнӳ çине ответлесе, вĕсем хăйсен ĕç тухăçлăхне ӳстерме, оборудованисене пурне те ĕçе яма, станоксене тирпейлĕ, ĕç вырăнне таса тытма пулса обязательствăсем илчĕç. Пĕр отделра ĕçлекен стахановец Жданников юлташ заданисене 140—150 процентран кая мар тултарма пулчĕ. Фабрикăн главнăй бухгалтерĕ Альтшулер юлташ учетпа отчет ĕçне йĕркеллĕ туса пыма сăмах пачĕ.

Пир-авăр промышленноçĕнчи предприятисен Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăвне хутшăнса, фабрика коллективĕ хăйĕн çине çакăн пек обязательствăсем илчĕ:

пулĕмсенчи вырăнсемпе туллин усă курса, июлĕн 15-мĕшчен 60 çĕнĕ станок вырнаçтарса лартмалла;

вырнаçтарса лартнă станоксемпе ĕçлесе, уйăхсерен планран ирттерсе 20 пин метр пир-авăр тĕртсе кăлармалла;

уйăхсерен планран ирттерсе 3 тоннăран кая мар çип арласа кăлармалла;

Сĕнтĕрти фабрикăна хăвăртрах пулăшас шутпа июлĕн 1-мĕшчен трансмисси тумалла.

Кусемсĕр пуçне коллектив çамрăксене пир-авăр ĕçне вĕрентме, рабочисемпе работницăсен квалификацине ӳстерме, подсобнăй хуçалăхран май пур таран усă курма пулать.

Халĕ коллектив çак обязательствăсене пурнăçлассишĕн ĕçе хĕрӳллĕн тытăнчĕ.

ЛЕБЕДЕВ.
Фабрикăри партбюро секретарĕ.

Ăмăртура тунă çитĕнӳсем

ÇĔМĔРЛЕ, майăн 30-мĕш. (**Телефонпа, хамăр корр.**). Комбинатри рабочисем ăмăртăва хутшăнса хăйсем çине илнĕ обязательствăсене тивĕçлипе пурнăçласа пыраççĕ. Чылай цехсемпе сменăсем тата бригадăсем хăйсен май уйăхĕнчи планĕсене ытлашшипех тултарчĕç. Иванов, Смирнов, Купцов мастерсем ертсе пынипе ĕçлекен группăсем уйăхри заданисене 20 кун хушшинче тултарчĕç. Стахановецсем Кутузов, Латышева, Веренеев юлташсем куллен нормăсене çак уйăхра вăтамран 230 процент тултарса ĕçлерĕç.

Иванов юлташ ертсе пыракан цехра пур бригадăсем те уйăхри плана срокчен тултарчĕç. Утехина юлташăн стахановла бригади плана икĕ хут ытла ирттерсе тултарчĕ. Полонина, Вашуркина юлташсем ертсе пыракан бригадăсен ĕç тухăçлăхĕ те унтан кая мар.

Филимонов юлташ начальник пулса тăракан цех коллективне нумай пулмасть васкавлă заказ панă. Коллектив çак кунсенче малтанхи сăнавлă детале туса кăларчĕ. Детале техника енчен тĕрĕслесе пăхнă хыççăн вăл лайăх пулни курăннă. Халĕ цех çав детале йышлăн туса кăларма пуçларĕ. Çак ĕçре уйрăмăнах стахановецсем паха тĕслĕхсем кăтартаççĕ. Литейщик Папков юлташ ăна шăратнă çĕрте нормăна 300—400 процент тултарать. Çавăншăн ăна комбинат директорĕ приказпа тав туса укçан премилерĕ.

Х. ЛИСИН.

Гитлеровецсен пуçлăхĕсем хăраса ӳкнĕ

Гиммлер штурмовой отрядсене çирĕплетет

ЛОНДОН, майăн 29-мĕш. (ТАСС). Германире шалти лару-тăру çивĕчленсе пыни тата халăхпа çар ытларах та ытларах тарăхни гитлеровецсен пуçлăхĕсене хытăрах та хытăрах хăратать. Вĕсем штурмовой отрядсене каллех çирĕплетме хума тăрăшаççĕ, халăх пăлханас пулсан фашистсен пуçлăхĕсем çав отрядсем çине таянма шутлаççĕ.

Гестапо начальникĕ Гиммлер штурмовой отрядсен йышне икĕ хут ӳстернĕ. Гиммлер умне çакăн пек задача лартнă: унăн çак çу пĕтнĕ тĕле штурмовиксенчен 20 дивизи туса хумалла. Çав дивизисене 16 çултан иртнĕ çамрăксене пухма тытăннă та ĕнтĕ.

Штурмовой отрядсем паталăх енчен яланхи çартан малта тăнине çирĕплетсе пырса, фашистсем вĕсене пур йышши хĕçпăшалсене те чи малтан парса тăраççĕ.

Германин çулйĕр министрĕн заместительне отставкăна кăларнă

ЖЕНЕВА, майăн 29-мĕш. (ТАСС). Германин информаци бюровĕ пĕлтернĕ тăрăх, Гитлер Германин çулйĕр министрĕн заместительне Клейнмана «сывлăхне кура» отставкăна кăларнă. Ун вырăнне Ганценмюллера лартнă.

Клейнман чугунçул транспортне лайăх пĕлекен специалистсенчен тата Германи фашизмĕн чи ватă лидерĕсенчен пĕри пулса тăрать. Ăна отставкăна кăларнă пирки Даррена отставкăна кăларнă пирки çырнă пекех нумай çыраççĕ. Çакна кăтартса параççĕ: юлашки вăхăтра Германире чугунçулсем начар ĕçленĕ пирки тăрăхса уççăнах калаçма тытăннă. Гитлер хăйĕн юлашки сăмахĕнче транспорт ĕçĕ «йывăрланса çитни» çинчен калаçмасăр иртсе кайма пултарайман. «Кельнише цейтунг» Германи чугунçулĕсем «хăйсен йывăр кунĕсене пурăнса ирттереççĕ», тесе çырнă. Паровозсемпе вагонсем начарланса çитнĕ, вуншар пин вагон çитмест, ку вара çар япалисене турттарас ĕçе пушшех касса тăрать. Вăрçă пуçланнăранпа чугунçул линийĕсем нумайĕшĕ стройран тухнă.

Çакна çирĕппĕнех калаççĕ. Клейнмана вырăнтан кăларни çулйĕрсен министрне Дорпмюллера хыттăнах асăрхаттарни пулать, теççĕ.

ЧЕХОСЛОВАКИ ХАЛĂХĔН ÇĔНĔ ПАЛАЧĔ

ЖЕНЕВА, майăн 29-мĕш. (ТАСС). Берлинра официальнăй йĕркепе çапла пĕлтернĕ: «Чехипе Моравин протекторĕ» пулма Германи полицин начальникне Далюге генерала лартнă.

Çынсене асаплантарса вĕлерме тытăннă та ĕнтĕ. Прагăри радио çапла пĕлтернĕ: Гейдриха вĕлерме тапăннă хыççăнах 6 çынна асаплантарса вĕлернĕ, çав шутра 2 хĕрарăм тата çитĕнсе çитмен 2 çамрăк.

Улттăшне те — вĕсем пĕле тăркачах «полицие пырса çырăнман, Германие хирĕç ĕçлекен çынна» пытарса усранă, тесе айăпланă.

Далюге генерал кирек мĕнле собранисем, спортлă выступленисем тума, театрсенче спектакльсем кăтартма т. ыт. те чарса лартнă.

Мексика тĕнĕл держависене хирĕç вăрçа хутшăнать

НЬЮ-ЙОРК, майăн 29-мĕш. (ТАСС). Юнайтед пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, ĕнер Мексика парламенчĕн ятарласа пухнă сессийĕ уçăлнă. Çав сессире президент Авила Камачо тĕнĕл держависене хирĕç вăрçă пуçласси çинчен пĕлтернине ырлама ыйтнă.

«Решени йышăнма вăхăт çитрĕ ĕнтĕ,—тенĕ Авила Камачо.—Хĕрхенӳсĕр агрессие хирĕç тăма пирĕн ирĕклĕ халăхшăн пĕр çул çеç тăрса юлчĕ,—паянтан вара Мексикăпа Германи, Итали тата Япони хушшинче вăрçă пырать тесе пĕлтермелли çеç юлчĕ». Депутатсем президент каланă чухне темиçе хут та тăвăллăн алă çупнă.

Тĕнĕл держависен агрессин историйĕ çинчен каласа, Авила Камачо Хĕрлĕ Çарăн хăвачĕпе паттăрлăхне питĕ пысăк вырăна хурса хакланă. Фашистла государствăсем вырăс халăхне персе хуçасшăн,—тенĕ вăл.—Анчах Германи çарĕсен наступлени туса пырас хăватне Хĕрлĕ Çар çапса амантрĕ.

Парламентăн ларăвĕнче председатель пулнă Гутьеррес Рольдан хăйĕн Авила Камачона ответлесе каланă сăмахĕнче çапла каланă: «Кирек мĕнле жертвăсемпе асапсем пулас пулсан та, эпир, хамăрăн тăван çĕршывăн чысне хӳтĕлес тесе, хамăр правительствăна мĕн кирлĕ таранах пулăшса тăрăпăр», тенĕ.

Тĕнĕл держависен агрессиллĕ ĕçĕсем пирки Латинла Америкăра тарăхни

НЬЮ-ЙОРК, майăн 27-мĕш. (ТАСС). Тĕнĕл держависен агрессиллĕ ĕçĕсем, Латинла Америкăри çĕршывсен карапĕсем çине вăрă-хурахла час-часах тапăннисем Латинла Америкăри çĕршывсене питех те тарăхтарса çитернĕ.

Аргентинăн хаçачĕ «Критика» çакна кăтартса парать: Мексика Германие хирĕç вăрçă пуçлани çинчен пĕлтерни, паллах ĕнтĕ, Латинла Америкăри çĕршывсен, çав шутрах Бразилин, Колумбин, Венецуэлăн позицийĕсене хăй майлă улăштарĕ.

Перун «Ла Кроника» хаçачĕ тĕнĕл çĕршывĕсене хирĕç, «мĕнпур халăхсен ирĕклĕхĕсен, тивĕçлĕхĕсен тата прависен усал та хаяр тăшманĕсене» хирĕç вăрçа тухма Латинла Америкăри çĕршывсене чĕнет.

Çывăхри Хĕвелтухăçĕнче Гитлер шпионĕсен организацине тытнă

СТАМБУЛ, майăн 27-мĕш. (ТАСС). Сири хаçачĕсем çакăн çинчен пĕлтереççĕ: Сирире тата Ливанра шпионла организацие тытнă, унăн агенчĕсем пур пысăк хуласемпе çĕршывсенче те пулнă. Тăватă шпиона персе пăрахнă, ыттисене 5 çултан пуçласа 15 çул таран тĕрмере хытă йĕркепе тытса усрамалла суд тунă.

Çĕнĕрен илнĕ сведенисем тăрăх, çав шпионла организацие иртнĕ çулта Стамбулра пурăннă чухне Рахид Гайлани тунă пулнă. Çав организацинче сириецсем, ливанецсем тата темиçе палестинец тăнă, вĕсене шпионла организацие Рахид Али-Гайлани тата Германин Стамбулри консульствипе ытти консульствăсен чиновникĕсем явăçтарнă пулнă. Шпионла организацин центрĕ Турцире юнашар Халоб Алеппо хулинче пулнă. Çав организаципе çыхăнса тăма Германин Турцири посолĕ Папен Аванăра ятарласа Германи консульстви уçнă, унăн пуçлăхне вăрçăччен Сирире Германи разведки хушнисене туса пурăннă Гофмана лартнă. Шпионла организаци Англин Çывăхри Хĕвелтухăçĕнчи хĕçпăшаллă вăйĕсем çинчен çырнă доклачĕсене Гофмана панă. Союзниксен влаçĕсем Германин шпионла организацин юлашкисене пĕтерме мерăсем йышăннă.

Ютçĕршыв рабочийĕсем гитлерла каторгăра

СТОКГОЛЬМ, майăн 27-мĕш. (ТАСС). Германире ютçĕршыв рабочийĕсене тата ытларах чуралантаракан çĕнĕ законсем кăларнă. Ютçĕршыв рабочийĕсене пурне те «ĕç фрончĕн аллине параççĕ». Ĕç фрончĕ ку таранччен ĕç лагерĕсем 5.000 тытнă пулсан, халĕ вĕсен хисепне 8.000 таран ӳстерет. Çав лагерьсенче, тесе пĕлтерет «Габургер фремденблатт» хаçат, «Ĕç фрончĕ рабочисем хăйсене политика тĕлĕшпе мĕнле тытнине пăхса тăрать тата вĕсем хушшинче пропаганда ĕçне туса пырать». Малашне оккупациленĕ çĕршывсенче рабочисене Германие яма пухнă чухне вĕсене Германири ĕç условийĕсемпе ĕçукçи çинчен пĕлтермеççĕ, тесе палăртать хаçат. Çавăн пекех рабочисемпе çырулла договорсем тăвассине те пăрахăçлаççĕ. Германи влаçĕсем ирĕк памасăр вĕсем пурпĕрех ĕçе пăрахма пултараймаççĕ.

Германи ремесленникĕсене ютçĕршыв рабочийĕсемшĕн ĕçлеме чарнă. Ютçĕршыв рабочийĕсен «атăçăсем, çĕвĕçсем, парикмахерсем хăйсен пулмалла».

«Националь цейтунг» хаçат пĕлтернĕ тăрăх, «юлашки вăхăтра ютçĕршыв рабочийĕсем хушшинче кăмăлсăрлăх питĕ сарăлса кайнă, ăна чарса лартма кирлĕ». «Ютçĕршыв рабочийĕсем йышăннине эпир тӳсме пултарманнине вĕсем асра çирĕп тытчăр», тесе хăратса çырать хаçат.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

ВИНКОМБИНАТУ РОСГЛАВВИНО,
ТРЕБУЮТСЯ
уполномоченные и агенты по заготовкам плодов и ягод в районах: Аликовском, Ишлейском, Калининском, Чебоксарском, Цивильском, Советском, Сундырском, Ядринском.
На работу принимаются как мужчины, так и женщины.
С предложением обращаться по адресу: гор. Чебоксары, ул. Коммунальная, дом № 21, тел. 1—73, один звонок.

ТРЕБУЮТСЯ:
главный бухгалтер,
механик по дезокамерам,
слесаря 2 человека.
Обращаться: ул. Карла Маркса.
д. № 3, комн. № 7.
Дезотделение
Наркомздрава.

ЧУВАШКООПИНСОЮЗУ
требуются на постоянную работу: нач. планово-производственного отдела, экономист-производственник, экономист по труду и зарплате, техник-строитель, экономист-финансист, бухгалтеры-ревизоры.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редакци секретарĕн—4—26, пропагандăпа парти пурнăç пайĕн — 5—31, ялхуçалăх пайĕн — 3—99, комсомол пурнăç пайĕн — 0—85, издательство конторин — 0—23.

НТ 817. Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления полиграфпромышленности при СНК ЧАССР. Заказ № 260. Ф. 6. 58 64 п: л: